

*Van Moskou tot
Magadan*

—
Vanaf zondag
1 februari, Ned. 2
20:15 uur

Uithoeken van de beschaving

Van Moskou tot Magadan

Trouw-correspondent Jelle Brandt Corstius (30) schreef het hilarische reisverslag **Rusland voor gevorderden**. Voor de VPRO-televisie trok hij opnieuw naar de uithoeken van Rusland.

Door Minou op den Velde

① DANSENDE VETERANEN

Dit is in Abchazië, een heel instabiel, gevaarlijk gebied dat zich in de jaren 90 onafhankelijk heeft verklaard van Georgië. De tragiek is dat ze nu worden ingelijfd door Rusland. Ze betalen daar in roebels, ze praten Russisch en stemmen op een Russische president. We waren er op de dag van de onafhankelijkheid, een schijnvertoning waar de meeste aanwezigen Russen waren, onder wie deze twee oude veteranen. Ik vond het wel een sterk beeld, zo'n parade waarin allerlei krakemikkig materieel van Abchazië voorbij rijdt — alsof ze zelf nog hun land verdedigen.

② MAN MET PET

Dit is in Altai, in de buurt van Mongolië, waar vaak ruimteafval op een dorp neervalt. Iedereen wordt daar ontzettend ziek van, maar deze man pakt het gewoon met zijn blote handen op. Bij hem is zelfs een brokstuk op zijn huis neergestort. Jammer genoeg was het gat al gerepareerd toen wij kwamen, want dan komt er meteen iemand langs van het Ministerie voor Noodsituaties die alles opruimt en smeergeld aanbiedt om te voorkomen dat de bewoners naar de pers gaan.

③ MEISJE IN KEUKEN

Dit meisje in Altai wordt geslagen door haar man, maar hij is de zoon van de Officier van Justitie, en zodoende wordt haar scheidingsaanvraag niet geaccepteerd. Deze aflevering gaat over dat de bestaande wetten in Rusland nooit worden nageleefd. Elk uur sterft een vrouw in Rusland aan mishandeling. Hoe dat komt? De man-vrouwverhouding is daar traditioneel, en veel mannen zijn alcoholist. Vrouwen runnen in feite het land.

④ JELLE BIJ VUURTJE

Dit is in een verlaten goelagkamp, bij Magadan. Het is pijnlijk om daar te zijn. Er zijn miljoenen mensen doodgegaan door misdaden van Stalin en dat is onder Poetin, zelf oud KGB'er, een beetje vergeten. Er is geen herdenkingsmuseum, sterker nog: het hout op het vuur komt van één van de barakken. We filmden ook op een school een geschiedenisles waar het onderwerp was: 'totalitaire staat — ben je voor of tegen?' En die voors en tegens werden serieus opgesomd, alsof je vraagt: 'Moord — goed of slecht idee?' Krankzinnig. Daar bij dat vuur was ik echt kwaad omdat (stem breekt) ik zo van dat land houd. →

Column
PAUL WITTEMAN

Onthullingen

De film *Frost/Nixon* laat zich bekijken als een bokswedstrijd. De interviewer wint na vier uren gesprek door een onverwachte knock-out in de laatste ronde. Watergate komt ter sprake en Frost krijgt de ex-president zover toe te geven dat hij het Amerikaanse volk heeft bedonderd met illegale activiteiten. Sleutelzin van Nixon: 'Wanneer een president iets illegaals doet, is het niet illegaal'. Frost kijkt verbijsterd naar zijn gevloerde tegenstander.

Iedere journalist die de film ziet, wordt jaloers op David Frost. Nixon neerhalen voor 45 miljoen kijkers! Wij moeten het doen met het wekelijkse gesprek met minister-president Balkenende. Zijn er in Nederland geen persoonlijkheden die belangrijke geheimen te verbergen hebben? Prins Bernhard was in zijn laatste gesprek met *de Volkskrant* behoorlijk openhartig, vooral over zijn privéleven. Maar excuses aan het volk over smeergeldkwesties stonden er niet in, integendeel. Zou de Koningin ooit alles willen vertellen over haar bewogen leven? Ik denk het niet, ze is de integriteit zelve. Een ex-premier misschien? Lubbers? Kok? Zelfs in de martel-

kamers van de journalistiek of onder hypnose zullen ze zich nog keurig aan de regels houden. Geen vertrouwelijke gegevens naar buiten brengen, niet uit de ministerraad klappen. Stel dat Balkenende over een paar jaar in een vlaag van loslippigheid bekend dat hij steun heeft gegeven aan de oorlog in Irak om zijn vriendje De Hoop Scheffer aan een internationale baan te helpen. Wat levert dat op? Twee dagen voorpaginanieuws in Nederland. Het buitenland zal geen belangstelling tonen voor het gesprek.

David Frost werd wereldberoemd met zijn Nixon-interview en rijk bovendien. Hij had flink geïnvesteerd. Nixon kreeg 600.000 dollar en 25% van de tv-opbrengst voor zijn exclusieve medewerking. Frost ging bijna failliet, maar na de opnames met

de inmiddels bekende onthullende uitspraken kon hij het interview over de hele wereld voor veel geld verkopen. In Nederland vragen alleen een paar topsporters geld voor een gesprek. Cruijff, voor zijn 'foundation' bijvoorbeeld. Wat je koopt is een beetje exclusiviteit. Onthullingen zijn van hem niet meer te verwachten.

We zullen moeten roeien met de riemen die we hebben. Maar het blijft een mooie sport.

'Zelfs in de martelkamers van de journalistiek of onder hypnose zullen ze zich nog keurig aan de regels houden'

→ ⑤ **FOTO IN WOON-
WIJK**

Dit is de president van Kalmukkië, een multimiljonair. Aan zijn volk geeft hij geen cent uit, maar de wijk waarin hij rondloopt heeft hij destijds laten bouwen om de indruk te wekken dat het een beschaafd land is. Er woont helemaal niemand, de huizen zijn louter decor. Maar als ik daar rondloop met hem, vertelt hij doodleuk wie er zogenaamd allemaal wonen.

⑥ **BLINDE VROUW
MET MAN**

Ik ontmoette Nina in Kalmukkië, een gebied in Zuid-Rusland. Zij werkte in een winkel en werd daar beroofd door een skinhead die met een luchtdrukpistool haar ogen eruit heeft geschoten. Op de tast is ze naar het politiebureau gekropen waar ze haar niet wilden helpen omdat ze dachten dat ze dronken was. De onderlaag van de maatschappij in Rusland is gewoon altijd de lul.

⑦ **JELLE EET MET
MANNEN**

Dat zijn wegwerkers in de Kaukasus, in hun pauze aan de wodka. Het werkt daar zo: als je een leuke vrouw ziet lopen, bel je even je vrienden en dan kidnappen ze haar. Vervolgens wordt de bruiloft geregeld. Ik vroeg één van hen of hij zijn vrouw met een paard had gestolen — hij was al vrij oud. Hij zei: 'Nee, met de auto natuurlijk, het is toch de 21ste eeuw?' ←

Dit gaat gebeuren

↓
Zaterdag

Regionale verkiezingen Irak

Zondag

Nationaal Songfestival 2009

Maandag

Slotdag inzenden kandidatuur WK voetbal 2018

Dinsdag

Presentatie rapport onbevoegde docenten VO

Woensdag

Start atheïstische pr-campagne in Italië

Donderdag

Europese Centrale Bank, bestuursvergadering

Vrijdag

Rechtbankzaak: overtreding rookverbod Groningen

'Het Openbaar Ministerie is een slappe troep, ze zijn als de dood zo bang dat ze beschuldigd worden van politieke vervolging.' Aan het woord advocaat Gerard Spong. Hij was vorig jaar bij mij te gast in *NOVA College Tour*. Als een van de studenten hem vraagt waarom het OM Geert Wilders niet vervolgt voor het aanzetten tot haat tegen moslims, komt Spong met deze snoeiharde veroordeling. 'Maar als u het dan zo goed weet,' vraagt student Job-Jan Altena, 'waarom spant u dan geen zaak aan tegen Wilders?'

Spong: 'Ik span geen zaken aan, dat doen alleen mijn cliënten.'

Student Timo Eekhoudt heeft al een jaar eerder een klacht ingediend tegen Wilders maar nooit meer iets gehoord van het OM. Eekhoudt daagt de advocaat uit: 'Ik ben maar een arme student en heb het geld niet me te melden bij uw peperdure kantoor op de Prinsengracht.' 'Oké,' zegt Spong in een opwelling, 'fax morgen je naam en sofi-

Column
Twan Huys

Studenten-toon

nummer dan gaan we aan de slag. Als ik Geert Wilders was, zou ik alvast een goede advocaat in de arm nemen.'

'Dat heeft alles te maken met de toon van studenten; nieuwsgierig, soms naïef maar nooit cynisch. Daar fleurt een gast van op.'

In de zaal melden zich nog eens 22 studenten die zich willen voegen in de zaak tegen Wilders.

Het is voor mij een van de vele spraakmakende momenten uit *NOVA College Tour*. Johan Cruijff, Madeleine Albright, John Malkovich of Hans Teeuwen, iedere keer weer blijkt dat studenten de gast op het scherpst van de snede weten te ondervragen. De antwoorden zijn altijd verrassend en openhartig. Dat heeft alles te maken met de toon van studenten; nieuwsgie-

rig, soms naïef maar nooit cynisch. Daar fleurt een gast van op.

Spong was allesbehalve van plan een zaak aan te spannen tegen Geert Wilders. Maar die avond in Amsterdam, omringd door tweehonderd aandachtige studenten, kon hij de verleiding niet weerstaan. Daar horen we nooit meer wat van, dacht ik nog. Een misrekening. Vorige week kregen Spong en de studenten hun zin. Het Gerechtshof vindt strafvervolgning tegen Wilders wel degelijk noodzakelijk, al was het maar omdat hij de Koran vergelijkt met Hitlers *Mein Kampf*.

Ik bel met student Timo Eekhoudt, die tot nu toe de publiciteit heeft gemeden; 'Het moet om de zaak tegen Wilders gaan en niet over mij. Maar ik ben blij dat het Gerechtshof de zaak heeft opgepakt en heel nieuwsgierig naar de afloop.' Ook student Altena is tevreden: 'Dan wordt eindelijk juridisch duidelijk hoe ver je mag gaan in het beledigen van moslims.' En Spong zelf is triomfantelijk: 'Die uitzending heeft geleid tot een maatschappelijk zeer belangrijke beslissing.' Wordt 't nog spannend die zaak tegen Wilders: 'You bet your life!'